

ORIENTAREA – O DISCIPLINĂ SPORTIVĂ NECESARĂ PENTRU INSTRUIREA MILITARILOR

ORIENTEERING – A NECESSARY SPORTS DISCIPLINE FOR TRAINING THE MILITARY

Lt.col.instr.sup.dr. George-Florin BĂIȚAN*

Astăzi, complexitatea operațiunilor tactice și a desfășurării trupelor este de așa natură încât este esențial pentru toți militarii să poată interpreta o hartă și să fie în stare să folosească o busolă, pentru a se deplasa rapid și eficient pe câmpul de luptă. Orientarea poate fi folosită pentru a dezvolta multe dintre calitățile esențiale unui militar loial, demn și onest. Acțiunea de a găsi drumul pentru a ajunge la destinație oferă orientaristului provocarea de a naviga pe un teren complex și accidentat, în timp ce se deplasează cu viteză, combinând deprinderile de orientare și capacitatea de efort aerobă. Pentru a fi competitiv la acest nivel, acesta trebuie să se antreneze în mod regulat, nu numai pentru a crește calitățile motrice (precum viteza și rezistența), ci și pentru a-și îmbunătăți abilitățile cognitive (mentale). Militarii care participă la activități fizice specifice orientării beneficiază de o îmbunătățire a capacității cardiovasculare, a puterii și a energiei care le permite să susțină efortul fizic sau mental pentru perioade lungi de timp, le construiește un anumit nivel de conștientizare de sine și le dezvoltă un simț al coeziunii de echipă.

Today, the complexity of tactical operations and deployments is such that the body is essential for all military personnel, who must be able to interpret a map and be able to use a compass to move quickly and efficiently on the battlefield. Orienteering can be used to develop many of the qualities that are essential to a loyal, dignified, and honest military man. Finding your way to your destination gives you the guidance you need to navigate a complex and rugged terrain, while moving fast, combining orienteering skills and aerobic exercise capacity. To be competitive at this level, he must train regularly, not only to increase motor skills (such as speed and endurance), but also to acquire cognitive (mental) skills. Soldiers who engage in specific physical activity benefit from an increase in cardiovascular capacity, power, and energy that allow them to sustain physical or mental exertion for long periods of time, builds a certain level of self-awareness and develops a sense of team cohesion.

Cuvinte-cheie: educație fizică militară; orientarea; navigarea terestră; hartă; competiție sportivă.

Keywords: military physical education; orienteering; land navigation; map; sports competition.

Orientarea în teren a fost o calitate indispensabilă în evoluția omului. Fără această capacitate, omului primitiv i-ar fi fost imposibilă supraviețuirea în imensul necunoscut, în veșnica lui căutare a hranei. Construirea drumurilor comerciale din Antichitate necesitau, de asemenea, cunoștințe topografice temeinice, iar strategiile războaielor medievale presupuneau folosirea unor „hărți de orientare” rudimentare, pe care erau reprezentate așezările, masivele muntoase și rețeaua apelor.

Orientarea și armata au o asociere îndelungată în timp. Istoria orientării începe la sfârșitul secolului al XIX-lea, în Suedia. Termenul actual de „orientare” (derivat dintr-o rădăcină a unui

cuvânt suedez care înseamnă „a găsi direcția sau locația”) a fost folosit pentru prima dată în anul 1886, în Academia Militară Karlberg din Suedia, desemnând activitatea de traversare a unui teren necunoscut cu ajutorul unei hărți și a unei busole (Försvarsmakten 2022). În Suedia, orientarea a evoluat de la pregătirea militară în navigarea terestră, într-un sport competitiv pentru militarii ofițeri, iar mai apoi și pentru civili. Armata suedeză folosea activitățile specifice de orientare ca metode de antrenament al militarilor, pentru învățarea și îmbunătățirea deprinderilor de navigare ale acestora, abilități care erau aplicabile și într-o serie de scenarii militare.

Dezvoltată rapid la începutul secolului al XX-lea și răspândită rapid în întreaga lume, orientarea este o activitate fizică competitivă care îmbină calitățile unui atlet cu mișcarea practică în natură,

*Academia Tehnică Militară „Ferdinand I”
e-mail: baitan_george_florin@yahoo.com

aducând astfel sportul mult mai aproape de rolul pe care l-a avut la începutul istoriei lui: acela de a făuri caractere puternice în deplină armonie cu mediul înconjurător. Orientarea este sportul care constă în parcurgerea unui traseu, într-un teren necunoscut, materializat printr-o succesiune de posturi de control care trebuie atinse, concurenții alegând ruta pentru deplasare între posturile de control, cu ajutorul unei hărți și al unei busole. Performanța se stabilește prin evaluarea celor două componente, și anume: atingerea tuturor posturilor de control din traseu (în ordinea stabilită de organizator) și timpul în care sportivul parcurge traseul.

Ajungând și în țara noastră după cel de-al Doilea Război Mondial, orientarea s-a dezvoltat treptat ca sport, în prezent fiind cunoscută și în armată, mai ales în rândul elevilor și studenților militari. Instituțiile militare din care fac parte trebuie să-și formeze o echipă reprezentativă de orientare cu care sunt obligate să participe în fiecare an la un Campionat militar de orientare, organizat de eșaloanele superioare. Cu toate acestea, acest lucru nu înseamnă că această disciplină sportivă este practică organizată de toți elevii/studenții militari, ci doar de un grup restrâns. Chiar dacă această competiție se organizează separat și pentru militarii din cadrul unităților militare, de obicei, loturile echipelor care participă sunt formate, preponderent, din absolvenți ai instituțiilor militare de învățământ, care au acumulat experiență sau care au obținut rezultate atunci când erau elevi/studenți. Orientarea este foarte potrivită pentru a fi efectuată în cadrul instituțiilor militare de învățământ, deoarece acest sport nu numai că stimulează entuziasmul cadetilor pentru antrenamentele fizice, dar poate fi folosit și ca un mijloc suplimentar pentru diversificarea ședințelor practice de topografie militară sau a celor de educație fizică militară (în special cele care au ca temă alergarea în teren variat).

Beneficiile orientării

Orientarea oferă multe beneficii, dar adevărata sa atracție este aceea că este o activitate fizică distractivă. Este o bucurie să mergi sau să alergi prin păduri sau peste câmpuri. Dacă îți place să concurezi, există multe grupe de vârstă și niveluri de aptitudini pentru a-ți îndeplini această dorință. Căutarea supremă a orientaristului o reprezintă găsirea echilibrului dintre efortul mental și cel fizic, să știe cât de repede să se deplaseze, pentru a

putea în continuare să interpreteze terenul din jurul său și să aleagă cu succes cel mai bun traseu până la linia de sosire.

Orientarea este un sport care poate fi practicat de-a lungul vieții și care îți provoacă permanent mintea. Oferă dezvoltarea evidentă a abilităților individuale în navigare, în timp ce rezolvi probleme pentru a localiza fiecare post de control. Luarea deciziilor este primordială: ar trebui să merg la stânga sau la dreapta? Ar trebui să urc acel deal sau să-l ocolesc pe un drum mai lung? Aceste alegeri, care trebuie luate și care apar constant în timpul concursului, apelează mai mult la gândire decât la viteza de reacție rapidă sau la instinct; de aceea orientarea se mai numește și sportul minții. Mai mult decât atât, aceste decizii sunt luate în condiții de stres competitiv și de oboseală pronunțată, care te vor ajuta în viitor să devii mai dur din punct de vedere mental în alte situații stresante. Orientariștii învață să fie autonomi, deoarece majoritatea concursurilor de orientare sunt individuale, dar și formele de organizare pe echipe, colegii din grupul respectiv de sportivi exersează, de obicei, individual pentru a-și îmbunătăți deprinderile motrice.

Orientarea construiește stima de sine, fiind nevoie de curaj pentru a merge singur prin zone necunoscute, în special prin pădurile care nu îți sunt familiare. Există atât de multe zone frumoase în aer liber, ușor accesibile, în țara noastră și în restul lumii, încât faptul de a te simți confortabil în aer liber triplează plăcerea de a fi acolo. De fiecare dată când descoperi un post de control sau te reorientezi pentru ca nu cumva să greșești traseul, încrederea ta va crește. Relațiile spațio-temporale ne ajută să coordonăm acțiunea într-o anumită direcție, să raportăm evenimentele în timp și spațiu. Acestea devin mai dezvoltate, pe măsură ce orientaristul trebuie să planifice cum să ajungă dintr-un loc în altul, cum să-și dea seama dacă traseul ales merge în sus sau în jos și cât de departe este reperul ales. Orientariștii experimentați au învățat să rămână conștienți de împrejurimile lor, în timp ce își planifică ceea ce vor vedea de-a lungul traseului către postul de control, un talent care este util și în viața cotidiană. Dar cum poți planifica ceea ce urmează să vezi? Semnele convenționale și curbele de nivel, reprezentate pe hartă, vor face această descriere pentru imaginația ta. Orientariștii învață să recunoască și să folosească noi resurse, precum: cele materiale (hartă și busola), cele

fizice individuale (nivelul de pregătire fizică) sau agilitatea mentală (Healthfitnessrevolution 2022).

Pe lângă faptul că este foarte plăcut să alergi prin parcuri și prin păduri sau să părăsești potecile pentru a experimenta natura, să fii un orientarist instruit și experimentat poate fi, în mod evident, un lucru util, care, uneori, poate salva vieți. Pe scurt, am putea spune că nu ar fi bine să greșești drumul (direcția) și să nu mai știi unde te găsești pe hartă. O definiție completă a rătăcirii are două părți. În primul rând, nu știi unde te afli, iar în al doilea rând, nu știi cum să ajungi într-o locație cunoscută. Chiar dacă temporar orientariștii se deplasează greșit într-o anumită direcție, aceștia au abilitățile și tehnicile necesare pentru a se reorienta și pentru a continua drumul spre destinație. Dacă te rătăcești, întoarce-te direct la ultimul post de control la care ai fost. Chiar dacă nu știi unde ești, dacă reușești să faci acest lucru, atunci nu ești pierdut. Poți să ștergi cuvântul „rătăcit” din vocabularul tău, deoarece, ca orientarist, nu vei mai avea vreodată nevoie de el (Living Healthy, Wealthy&Wise 2022).

Un alt rezultat important al orientării este creșterea încrederii în sine. S-ar putea să fii lipsit de îndrăzneală, dar dacă vrei să-ți construiești încrederea și să devii cel mai bun la un sport din grupul tău de prieteni, sau poate pur și simplu îți dorești să te simți confortabil în aer liber, atunci orientarea poate fi o bună opțiune în acest sens. Dobândirea abilităților și a tehnicilor de orientare, pentru a putea găsi întotdeauna un traseu de ieșire din pădure, construiește și îmbunătățește încrederea în sine și stima de sine, cu impact asupra tuturor aspectelor vieții tale.

Sportivii care s-au săturat să alerge pe o pistă de atletism sau de-a lungul drumurilor asfaltate consideră că alergarea în teren variat este revigorantă, dar, în același timp, este și foarte bună pentru a dezvolta rezistența și forța musculară. Majoritatea zonelor în care se organizează competiții de orientare tind să fie deluroase, configurația terenului oferind mediul potrivit atât pentru atleți, cât și pentru persoanele lipsite de abilități fizice, pentru a-și dezvolta toate calitățile motrice.

Instructorii au descoperit faptul că orientarea oferă și o pregătire interdisciplinară, stabilind relații cu diverse științe ale educației și ale formării sportivului, făcând acest lucru în diferite moduri noi și interesante. Concursurile de orientare organizate în zonele istorice, urbane sau rurale aduc trecutul

poporului român chiar pe urmele tale. Prin acțiuni de numărare a pașilor dubli efectuați, de măsurare pe hartă a distanțelor și de transformare/calculare a diverselor valori obținute, se învață operarea cu sistemul metric internațional, fără să conștientizezi acest lucru. Monitorizarea performanțelor personale obținute, pentru stabilirea obiectivelor și îmbunătățirea în timp a antrenamentelor proprii, presupune utilizarea noțiunilor de statistică privind colectarea și prelucrarea datelor, de gândire logică și de autoperfecționare continuă. Jocul după reguli oferă o pregătire etică profesională și respectarea unor standarde de corectitudine. (Human Kinetics 2022)

În cele din urmă, oamenii cărora le place orientarea devin interesați (uneori chiar pasionați) de protecția mediului natural prin conservare și prin practici durabile, pentru a spori reziliența ecosistemului și bunăstarea umană. Orientariștii cred în mottoul: „Nu lua nimic și nu lăsa nimic în urmă”, un alt mod de a spune că ei își curăță gunoii și nu culeg florile. Pentru că orientarea ocrotește mediul înconjurător, orientariștii nu deteriorează zonele pe care le traversează și nici nu intră în zonele protejate. Cartografiile de orientare au grijă să marcheze zonele interzise (pe hărțile pe care le întocmesc pentru competiție și antrenament) în care se găsesc plante și animale pe cale de dispariție sau care reprezintă proprietăți private. Organizatorii de evenimente și instructorii colaborează îndeaproape cu pădurarii din ocoalele silvice pentru a proteja mediile locale și habitatele fragile.

Orientarea și navigarea terestră a militarilor

Orientarea nu este doar o disciplină sportivă în care concurența este posibilă, ci și o activitate sănătoasă, bazată pe deținerea unor cunoștințe elementare privind utilizarea hărților și a busolei, și pe o bună condiție fizică, combinând astfel inteligența și forța fizică. Prin urmare, orientariștii au nevoie de cunoștințe teoretice solide despre orientare, iar dezvoltarea acesteia în rândul militarilor ar trebui să ia în considerare atât natura sa competitivă, cât și caracteristicile sociale.

De-a lungul anilor, orientarea în țara noastră nu s-a bucurat de popularitate, motivul principal fiind lipsa resurselor didactice. Există puțini instructori profesioniști de orientare, cluburi sportive care să promoveze și să dezvolte activitatea și materiale

didactice de specialitate. În plus, dezvoltarea orientării necesită deținerea unor echipamente profesionale omologate (cum ar fi: hărți topografice la scară mare, echipamente, instalații și dispozitive specifice pentru marcarea unui traseu etc.), care presupun o investiție destul de costisitoare. Mai mult, orientarea este lipsită de publicitate și, cu toate că este o mișcare populară în țările occidentale, ea este puțin cunoscută în țara noastră și, implicit, în rândul militarilor.

Orientarea poate fi, de asemenea, înțeleasă ca fiind o activitate în care se folosesc cunoștințele de bază ale topografiei militare, cu ajutorul cărora trebuie să parcurgi un traseu stabilit de organizatori pentru a descoperi în ordine toate posturile de control. Prin urmare, mulți specialiști din armată cred că acel conținut formal al topografiei militare, care este predat în armată, este suficient pentru pregătirea militarilor, iar orientarea practică ca sport reprezintă doar un mijloc pentru a te distra, în ideea că oricum se vor obține rezultate foarte bune de către orice subunitate de militari care va participa la aceasta. Judecând după performanțele obținute la concursuri de-a lungul anilor, situația reală este că majoritatea echipelor de militari care au luat parte la o astfel de activitate (inclusiv cele formate din cadeți) au fost incapabile să obțină rezultate deosebite în competițiile de orientare, organizate de federație sau de cluburile sportive de specialitate. Acest aspect poate reflecta o problemă în ceea ce privește gradul insuficient de stăpânire de către militari a tehnicilor de orientare, ceea ce înseamnă că, pentru a îndeplini mai bine cerințele efective de luptă, armata își poate dezvolta acest indicator cu ajutorul orientării. Analizând acest decalaj atât de mare între nivelul abilităților, în ceea ce privește înțelegerea și utilizarea hărților în cadrul și în afara armatei, ajungem la concluzia că examinarea (din toate punctele de vedere) a metodelor de pregătire folosite în orientare și aplicarea acestora la ședințele de topografie militară pot fi un lucru util și necesar.

Mulți orientariști au practicat orientarea ca un hobby încă din copilărie, iar prin repetiție, și-au perfecționat abilitățile. După multă pregătire în acest sens, privind utilizarea hărților și a busolei, simțul hărții și capacitatea de a înțelege o hartă sunt evident mult mai puternice decât la cei care cunosc doar câteva noțiuni elementare. Conținutul tematic al disciplinei topografie militară în cadrul

instituțiilor militare de învățământ este predat, de obicei, într-un singur an școlar/universitar. După predarea acestui curs, există puține momente practice în care să pui în aplicare cunoștințele teoretice asimilate, drept urmare, chiar dacă au învățat în timpul predării, majoritatea militarilor nu le folosesc mult timp și uită totul când au nevoie de ele.

Concursul de orientare este unul dintre evenimentele competiționale recunoscute la nivel internațional. Prin intermediul cluburilor sale sportive, tot mai multe școli militare din țările membre ale NATO își organizează propriile concursuri de orientare, având un caracter competițional. Prin urmare, există numeroase metode de antrenament în acest sens, pe care instructorii și sportivii le învață de la antrenorii specialiști în orientare sau le creează ei înșiși. Având o mare varietate și o relevanță puternică, aceste metode de antrenament pot fi aplicate direct în predarea topografiei militare, putând îmbunătăți semnificativ procesul de formare la militari a deprinderilor de orientare în teren necunoscut (Yunda 2011, 161).

Distanța parcursă în cadrul unui antrenament de orientare este, în general, cuprinsă între 3 și 15 km, într-o zonă în care sunt amplasate între 6 și 15 posturi de control. Când alergi în teren variat, este necesar să privești din când în când imaginea hărții și să te oprești la fiecare post de control pentru a face validarea acestuia. Adesea, se aleargă timp de câteva minute, apoi se fac opriri, după care se accelerează din nou pentru o perioadă, ceea ce face imposibil ca un alergător de fond să parcurgă întregul traseu fără a avea griji. Prin urmare, pe parcursul întregului traseu de cros, este necesar ca organismul să execute o mișcare timp îndelungat, cu un anumit număr de repetări, într-un ritm dat (rezistență pe distanțe lungi) și să efectueze acte și acțiuni motrice cu întregul corp, într-un timp cât mai scurt, cu rapiditate maximă, în funcție de condițiile existente (viteză pe distanțe scurte).

Sportul în sine este, de fapt, o alergare în teren variat, combinată cu o alergare de fond. Cercetările efectuate au arătat că orientarea este un exercițiu tradițional de intensitate moderată care se bazează pe rezistența aerobă, iar îmbunătățirea nivelului de duranță depinde de numărul de antrenamente, de intensitatea și de durata acestora, precum și de procedeele folosite. (<https://www.dpi-proceedings>.

com 2022). Prin urmare, pe termen lung, antrenamentele de orientare pot mobiliza pe deplin sistemele circulator și respirator ale corpului uman și pot avea un impact benefic asupra organismului prin îmbunătățirea abilităților de orientare. Cu cât este mai educată deprinderea de a recunoaște în teren imaginile de pe hartă, cu atât viteza de deplasare va fi mai mare, iar durata mai mică. Atâta timp cât se vor face antrenamente sistematice un timp îndelungat, acestea vor avea un efect pozitiv asupra funcțiilor cardio-pulmonare, vor dezvolta eficient capacitățile aerobe și anaerobe de efort, îmbunătățind astfel nivelul de pregătire fizică a militarilor.

Analiza și evaluarea reliefului nu reprezintă doar o condiție prealabilă, ci chiar cheia succesului în alergările prin zone cu teren accidentat. Cu ajutorul antrenamentelor efectuate la alergarea în teren variat, militarii își pot aprofunda și consolida cunoștințele topografice, clădind o bază teoretică bună pentru reprezentările grafice. Orientarea presupune ca participanții să identifice în mod continuu semnele convenționale de pe hartă, să mențină harta nordată, să determine punctul de stație, să stabilească valoarea azimutului unui punct de reper vizibil din teren, să planifice traseul, să-și amintească marcajele evidente din traseu și să parcurgă distanța de la punctul de plecare până la destinație, în conformitate cu traseul marcat pe hartă.

Traseul de concurs este definit de start, de posturi de control și de sosire. Între aceste elemente, care sunt precis marcate pe teren și, respectiv, pe hartă, sunt secțiunile parcurse de militar, de-a lungul cărora acesta trebuie să se orienteze (navigheze), în funcție de argumentele pro și contra ale terenului de pe amplasament. Creierul trebuie să fie mereu activ, iar orice ușoară slăbiciune poate provoca eșecul în competiție. Acest proces este asemănător cu obiectivele armatei privind formarea comandanților. Noul model al ofițerului de comandă pe care armata îl formează trebuie să învețe să mențină o minte activă și să formuleze următorul plan de luptă, în ciuda efortului fizic greu la care este supus (Jinming 2014, 82 - 85).

Orientarea se desfășoară, de obicei, pe un teren necunoscut în zone pustii, în locuri neumblate frecvent de oameni. Înainte de startul într-o competiție de orientare, formele de relief, rețeaua hidrografică, vegetația, drumurile etc. vor

fi înțelese doar prin intermediul hărților, deoarece nu pot fi efectuate recunoașteri la fața locului. Odată ce concurenții părăsesc locația de plecare, aceștia se confruntă cu depășirea efectelor adverse ale dealurilor, pădurilor, tufișurilor, spinilor, buruienilor, râurilor, văilor, depresiunilor, pantelor abrupte și cu deplasarea pe drumuri accidentate. Aceste obstacole naturale sunt întâlnite pe diferite secțiuni ale alergării în teren variat, împiedicând capacitatea de a menține o anumită viteză de deplasare și provocând uneori leziuni ale oaselor, ale articulațiilor, ale pielii sau ale altor părți ale corpului. Tot acest proces se rezumă la combaterea diferitelor obstacole naturale din mediul înconjurător pentru a minimiza impactul lor asupra deplasării în teren variat. Pe lângă condiția fizică a militarilor, deplasarea va depinde și de abilitățile și de voința acestora de a depăși obstacolele întâlnite (terenul și vegetația).

Orientarea este o modalitate distractivă de a învăța diferitele metode și tehnici de navigare terestră existente. Ședințele de educație fizică militară (având teme din disciplina orientare) reprezintă o modalitate plăcută de a învăța și de a pune în practică modul de utilizare a unei hărți și a unei busole pentru a naviga de la un punct la altul. Pe măsură ce aceste cunoștințe vor fi asimilate, ele vor fi aplicate în dezvoltarea unor abilități mai avansate de citire a hărților (precum: navigarea și analiza terenului), putându-se ajunge chiar până la orientarea competitivă. În timp ce orientarea poate fi o distracție plăcută, deprinderile de citire a hărților și de orientare pe uscat care au fost formate pot fi abilități importante în viața cazonă a militarilor (The University of Akron 2022).

Orientarea poate fi folosită ca mijloc de instruire pentru militari în vederea formării cunoștințelor practice și teoretice obținute din topografia militară, iar concursurile de orientare pot fi activități de perfecționare a deprinderilor de navigare rapidă în diferite misiuni. Implementarea unor teme din orientarea sportivă în cadrul orelor de educație fizică militară poate constitui o soluție, în același timp, pentru dezvoltarea calităților și deprinderilor motrice, a capacității de efort fizic, intelectual al militarilor și pentru însușirea cunoștințelor topografice necesare ducerii acțiunilor de luptă (Ciapa 2015, 27).

Navigarea terestră (orientarea în teren) este o abilitate importantă pentru militari, deoarece

în îndeplinirea misiunilor lor, aceștia sunt frecvent puși în situația de a se orienta prin zone necunoscute, adesea pe teren dificil, sub acoperirea întunericului. Ca militar, una dintre cele mai importante piese de echipament o reprezintă harta, iar să știi să citești acea hartă și să știi unde te afli și unde trebuie să ajungi pe hartă îți vor permite să soliciți sprijinul artileriei prin foc indirect, suport aerian apropiat din partea aviației militare sau evacuarea medicală. Folosirea acelei hărți este critică pentru supraviețuirea militarului, chiar pentru supraviețuirea unei subunități, iar succesul misiunii va depinde într-o mare măsură de aceasta.

Orientarea ajută personalul militar să dezvolte și să practice cel puțin două importante abilități transferabile (acele calități profesionale dobândite într-un anumit domeniu, care sunt relevante și în alte domenii) (ejobscarierea 2022):

- capacitatea de a te deplasa cu încredere și cu precizie pe teren, fără a fi nevoit să te oprești în mod constant pentru a consulta harta;

- deprinderile de a citi o hartă și de a analiza și de a interpreta relieful, pentru a folosi aceste abilități în avantajul tău din punct de vedere tactic.

Niciodată nu poți avea prea multă experiență practică în orientare, îmbunătățirea acesteia realizându-se în permanență. Abilitățile de navigare terestră trebuie învățate sistematic și practicate în mod regulat pentru a ne asigura că acestea vor funcționa în mod fiabil și în condiții stresante.

Întreprinderea de activități (fizice sau intelectuale) într-un mediu de operare necunoscut, realizarea unor alegeri dificile, având la dispoziție informații incomplete, ajustarea planului de acțiune la jumătatea misiunii, pentru a se adapta schimbărilor apărute, sunt doar câteva dintre provocările cu care se confruntă un comandant care conduce o subunitate într-o misiune pe un teren necunoscut. La prima vedere, poate părea că navigarea prin pădure, folosind o busolă și o hartă, are puțin în comun cu gestionarea eficientă a unei operații militare. Cu toate acestea, există asemănări izbitoare între perspectiva și tacticile necesare pentru a naviga de la punctul A, la punctul B și cele necesare pentru a obține succesul într-o acțiune militară.

În armată, deplasarea pe o rută către o anumită locație este un element esențial al unei operații de succes. Militarii trebuie să își perfecționeze

permanent abilitățile de a găsi direcția de deplasare pe un anumit traseu, folosind navigarea terestră, activități asemănătoare celor utilizate în orientare. În ambele cazuri, participanții găsesc mai multe locații pe parcurs, folosind doar o busolă, precum și abilitatea umană de a se ghida prin zone necunoscute (spirit de orientare sau intuiție/instinct). Apoi, în majoritatea situațiilor, există și un termen limită pentru finalizarea activității, iar neterminarea traseului la timp poate duce la o înfrângere. În cele din urmă, traseul poate fi desfășurat individual sau în echipă, la această din urmă formă adăugându-se dificultatea de bază a exercițiului și totalitatea schimbărilor adaptative care se produc în structura de ansamblu a unui grup (dinamica grupului). Deși detaliile fiecărui traseu de orientare sunt diferite, există câteva principii de bază care pot îmbunătăți performanța oricărui participant. În mod surprinzător, acestea pot fi transpuse foarte bine în ședințe practice, pe care toți instructorii militari le-ar putea folosi pentru a-și îmbunătăți abilitățile proprii (Thayer 2022).

Există tendința ca, într-un eveniment de orientare cronometrat, să se plece de la linia de start ca și cum ar fi o cursă de viteză. Deși timpul este un factor esențial, este la fel de important să-ți acorzi un moment la început pentru a înțelege unde te afli (pentru a fi în acord cu mediul înconjurător), pentru a ști unde dorești să mergi și pentru a determina care este cea mai bună cale de a ajunge acolo. Liderii militari, de asemenea, trebuie să-și facă timp pentru a reflecta și pentru a obține o viziune generală asupra modului în care va acționa subunitatea lor.

O hartă este un instrument grozav, atâta timp cât știi să o citești și să îi înțelegi imperfecțiunile. O busolă poate fi o salvare, dar să te bazezi prea mult pe ea (să o consulți foarte des) te-ar putea face să pierzi din vedere anumite forme de relief pe lângă care treci. Tehnologia este bună, dar imperfectă dacă nu știi cum să o folosești. Comandanții, care își dau seama atât care este cea mai bună modalitate de utilizare a tehnologiilor emergente, cât și care sunt limitările acestora, pot maximiza potențialul subordonaților și puterea de luptă a subunității (<https://ro.wikipedia.org> 2022).

Fiecare secțiune parcursă din cadrul unui traseu de orientare este o oportunitate de a construi calea spre victorie, de a rezolva anumite probleme sau de a confirma un mod mai bun de a face lucrurile.

Nu ar trebui ca o secțiune parcursă mai prost să-ți strice moralul pentru restul traseului, deoarece nimeni nu se deplasează perfect de prima dată sau de fiecare dată. Confruntat cu situații în continuă schimbare în operațiile militare, un comandant nu poate permite ca o decizie luată greșit să deraieze întreaga subunitate. De aceea evaluează în mod constant planul, pe măsură ce te deplasezi, învață din greșeli, bazează-te pe punctele forte și îndrăznește să faci schimbări în cadrul sistemului.

Greșeala poate apărea oricând pe un traseu de orientare. Câțiva copaci căzuți după o furtună, ieșirea din matcă a unui pârâu și revărsarea lui peste maluri după o ploaie abundentă etc. pot provoca minute bune de întârziere, forțându-te să îți schimbi traseul. Este posibil ca o intersecție de poteci, care este redată pe hartă, să nu fie atât de ușor de observat în teren (din cauza frunzelor căzute). Pentru liderii militari, înțelegerea și acoperirea acestor variabile care nu pot fi controlate, dar care pot fi prevăzute pot face diferența dintre succes și eșec.

Înainte să pleci pe o secțiune de traseu, te uiți pe hartă, analizezi terenul din împrejurimi și stabilești un traseu. Pe parcurs însă, încep să apară momentele de îndoială și începi să-ți pui întrebări, precum: oare acea intersecție este cea de pe hartă?; am parcurs deja cei 200 de metri sau mai am de mers vreo 50?; toate aceste vârfuri de dealuri seamănă între ele, oare mă îndrept spre cel potrivit? Cel mai bun mod de a face față ezitărilor este să nu intri în panică. Bazează-te pe planul făcut de tine, folosește-ți instrumentele pe care le ai la dispoziție, ai încredere în instinctele tale și continuă să te îndrepti către obiectivul stabilit. În același mod, liderii militari trebuie să continue personal, trecând de acele momente de îndoială, și să le inspire încredere subordonaților lor în perioadele de incertitudine.

Concluzii

În fond, datorită efectelor cuprinzătoare ale antrenamentelor de orientare, militarii pot observa, analiza și judeca diversele forme ale scoarței terestre, în orice moment din timpul unor manevre rapide și pot determina cu precizie poziția lor actuală într-un timp foarte scurt. În plus, având în vedere locația care trebuie să fie atinsă, aceștia vor stabili care sunt relațiile dintre situația inamicului, relieful din zonă, direcția de manevră și ținta de luptă, astfel încât să selecteze cea mai bună rută

de manevră și cel mai eficient plan de acțiune, prevenind consultarea îndelungată a hărților, greșirea traseului sau pierderea direcției. Astfel, militarii își vor îmbunătăți capacitatea de a lua decizii rapide și corecte în situații inedite, atunci când acționează în zone necunoscute.

Popularitatea tot mai mare a orientării este strâns legată de topografia militară. Conștientizarea importanței orientării pentru sistemul militar și promovarea implementării pregătirii specifice pentru orientare în tematica cursurilor de topografie din instituțiile militare de învățământ vor duce la mobilizarea entuziasmului instructorilor și al militarilor privind implicarea în ședințele de antrenament. Cunoașterea modului de utilizare a hărților și a unei busole, deplasarea rapidă prin zone necunoscute cu armamentul individual din dotare, supraviețuirea în condiții de izolare sunt activități de mare importanță pentru îmbunătățirea instruirii militare generale a cadetilor.

Liderul militar de astăzi, precum comandantul care își conduce subunitatea către un obiectiv, trebuie să cunoască nu numai unde dorește să ajungă cu aceasta, ci și care este cea mai bună modalitate de a ajunge acolo, orientarea fiind doar una dintre numeroasele activități interactive și provocatoare de învățare prin experiență.

BIBLIOGRAFIE

- Băițan, George Florin și Gabriel Constantin Ciapa. 2013. *Orientarea sportivă*. București: Editura Academiei Tehnice Militare.
- Burns, Bob și Mike Burns. 2015. *Wilderness Navigation: Finding Your Way Using Map, Compass, Altimeter & GPS. Mountaineers Outdoor, 3rd Edition*. Seattle – USA: Mountaineers Books.
- Caudill, Craig și Tracy Trimble. 2019. *Essential Wilderness Navigation*. Salem – USA: Page Street Publishing Co.
- Ciapa, Gabriel Constantin. 2015. "Military Topography Versus Sports Orientation In The Army". *The 11th International Conference „Strategies XXI”, Technologies – military applications, simulations and resources*. Bucharest: "Carol I" National Defence University.
- DEteck Publications.Inc. 2022. Accesat la 02.01.2022. <https://www.dpi-proceedings.com/index.php/dtem/article/viewFile/35235/33817>.

- ejobs cariera 2022. Accesat la 02.02.2022. <https://cariera.ejobs.ro/cum-sa-folosesti-abilitatile-transferabile-la-interviu>.
- Ferguson, Charles și Robert Turbyfill. 2013. „Discovering Orienteering: Skills, Techniques, and Activities.” Champaign – USA: Human Kinetics.
- Försvarmakten 2022. Accesat la 02.01.2022. <https://www.forsvarmakten.se/en/about/organisation/training-units-schools-and-centres/military-academy-karlberg>.
- Hawkins, Pete. 2013. „Map and Compass, A comprehensive guide to navigation.” Kendal - Great Britain: Cicerone Press.
- Healthfitnessrevolution 2022. Accesat la 02.05.2022. <https://www.healthfitnessrevolution.com/top-10-health-benefits-orienteering>.
- Human Kinetics 2022. Accesat la 02.06.2022. <https://us.humankinetics.com/blogs/excerpt/learn-the-benefits-of-orienteering>.
- Jinming, Zeng. 2014. „Reform and Thinking of Orienteering Cross-country Teaching.” *Journal of Military Transportation Academy*: 82 - 85.
- Lattanzi, Mark. 2020. ”Squiggly Lines: Map and Compass Navigation in Adventure Races and Rogaines. Blacksburg – SUA: Tanz Navigation.
- Living Healthy Wealthy & Wise 2022. Accesat la 02.05.2022. <https://www.livinghealthywealthywise.com/orienteering>.
- McNeill, Carol. 2014. ”Orienteering: Skills – Techniques - Training.” *Crowood Sports Guides*. Ramsbury - Great Britain: The Crowood Press Ltd.
- Thayer 2022. Accesat la 02.02.2022. <https://www.thayerleadership.com/blog/2017/finding-your-way-the-basics-of-land-navigation-can-help-you-overcome-the-ch>.
- The University of Akron. 2022. Accesat la 02.03.2022. <https://www.uakron.edu/armyrotc/MS1/11.pdf>.
- wikipedia 2022. Accesat la 02.04.2022. https://ro.wikipedia.org/wiki/Tehnologii_emergente.
- Yunda, Hu. 2011. *Military Topography and Orienteering*. Wuhan: Wuhan University Press.